

Megjelenik
minden hó 15-én
három-négy ívnyi
tartalommal.

AKADÉMIAI ÉRTESITŐ

SZERKESZTI
SZILY KALMÁN.

Szerkesztő
s kiadó hivatal a
Magyar Tudom.
Akadémiában.

XI. KÖTET.

1900. Deczember 15.

12. FÜZET.

A M. Tud. Akadémia 1900. deczember 3-án tartott rendkívüli összes
ülése.

I.

Elnöki megnyitó

B. Eötvös Loránd elnöktől.

Volt idő, nem is olyan régen, a mikor ritka volt az ünnep a hazában. Még ez a kevés is szomorú! Vörösmarty első emlék-ünnep 1858-ban, a Kazinczy-ünnep 1859-ben, a Széchenyi-ünnep 1860-ban csak gyászünnepek lehettek, melyekben egy pillanatra felragyogott ugyan a régi dicsőség fénye s lopódzva kitért a szebb jövő reményének egy-egy még csak gyengén világító sugára, de a hangulat, melyet keltettek, mégis csak a fájdalom hangulata volt és a vigasztalás, melyet nyújtani akartak, csak a fájdalom közösségének és nemességének öntudatra ébredése lehetett.

Nem volt akkor ország, sem országos ünnep. Ebben az időben a közös gyászra ki más hívhatta volna fel nemzetünket

s ki más vállalhatta volna el gyászünnepein a rendezés szerepét, mint a M. Tud. Akadémia, mely a tudomány köntöse alatt a magyar nyelvvel együtt minden magyar érzésnek is menedéket adott.

De eljött a jobb kor, s ma már nemcsak közös fájdalomban, közös örömben is szabadon gyűlhet össze nemzetünk. Vörösmarty második ünnepe, ez a századik évforduló már egy, érzésben, szóban és tétben egyaránt szabad nemzet országos örömnépe lett. Akadémiánk most már másoknak engedheti át a rendezés előjogát. Legjobban megillette ez most azt a megyét, azt a várost, a melynek területén Vörösmarty első szobra áll, s a melynek lelkes fiai büszkén hivatkozva arra, hogy a nemzet nagy költője közöttük született, magukat az ő emlékének megőrzésére minden másnál hivatottabbnak érzik.

Akadémiánk a székesfehérvári „Vörösmarty-kör“ meghívására elhatározta, hogy nem korlátozott számú küldöttséggel, hanem testületileg vesz részt a székesfehérvári ünnepen s ezzel maga is hozzájárul ahhoz, hogy az valóban országos ünnep legyen. Onnan jövünk azzal a tudattal, hogy a rendezők lelkes fáradozása nemzetünk kegyeletét Vörösmarty emléke iránt hozzá méltóan nyilatkoztatta meg, és hogy mi is a legmegfelelőbb formában fejeztük ki a magunkét, a mikor azon ezrek között, kik Fehérvárott egy nemzetet képviseltek, mi is az ünneplők sorába álltunk.

De ne muljék el azért szó nélkül e falak között sem ez az emlékezetes évforduló. Ma az ünnepek után még egyszer rendkívüli ülésre gyűltünk össze; itt is meg akarunk emlékezni róla, kinek munkássága Akadémiánkkal oly szorosan összeforrt, s a kinek ezért is oly sokat köszönhetünk.

Az ő életírója, költészetének legalaposabb ismerője, Gyulai Pál fog róla szólani. Ülésünkre a nagyérdemű közönség mellett, melyet mindig szívesen látunk, mint házi, majdnem családi ünnepre különösen meghívtuk a költő mélyen tisztelt családját s azokat a testületeket, melyekkel közös feladataink a magyar irodalom terén már régen összefűznek, s melyekhez a lefolyt ünnepélyek folyamán Vörösmarty emlékének kegyelete még közelebb hozott.

Akadémiánk nevében üdvözlöm őket s az ülést megnyitván, átadom a szót Gyulai Pál rendes tag úrnak.